

Täysistunto

Torstai 22.2.2024 klo 15.59—20.25

9. Lakialoite laiksi metsästyslain muuttamisesta

Lakialoite LA 24/2023 vp Anne Kalmari kesk ym.

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Ja edustaja Kalmari esittelee, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.30 **Anne Kalmari kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen tehnyt lakialoitteen suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamiseksi. Lakialoitteessa määriteltäisiin lain tasolla suurpetokantojen suotuisan suojelun taso, aivan kuten Ruotsissa on tehty.

Lakialoitteessa ehdotetaan lisättäväksi metsästyslakiin uusi 41 f §, jossa määriteltäisiin eräiden riistalajien suotuisan suojelun taso. Uusi pykälä kuuluisi seuraavasti: ”Suden, karhun, ilveksen ja ahman osalta 41 a §:ssä tarkoitetun suotuisan suojelutason minimimäärät ovat: susi 300 eläintä, karhu 1 400 eläintä, ilves 1 870 eläintä, ahma 400 eläintä. Kun eläinmäärä ylittää edellä 1 momentissa tarkoitetun riistaeläimen suotuisan suojelutason minimimäärän, kannanhoidollinen metsästys on sallittua: 1) luonnonvaraisen eläimistön säilyttämiseksi tai 2) erityisen merkittävien vahinkojen, jotka koskevat karjankasvatusta, lemmikkejä sekä muuta omaisuutta tai kansanterveyttä tai yleistä turvallisuutta, ehkäisemiseksi tai 3) muista erittäin tärkeän yleisen edun kannalta pakottavista syistä. Lajikohtaisen eläinmäärän laskennan tulee perustua Luonnonvarakeskuksen vuosittaiseen syksyiseen kanta-arvioon. Lisäksi metsästyksen on oltava kantojen koon ja koostumuksen mukaista, valikoidaan — lauma- tai yksilökohtaista — ja sen on tapahduttava tiukasti valvotuissa olosuhteissa. Kannanhoidollinen metsästys vahvistetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella, mikäli suojelutaso täyttyy.”

Arvoisa rouva puhemies! Hieman lakialoitteen taustaa. Eduskuntaan tuli vuonna 2019 kansalaisaloite suden kannanhoidollisen metsästyksen aloittamisesta. Aloitteen esitys kannanhoidollisesta metsästyksestä hyväksyttiin tässä talossa, ja sitä täsmennettiin maa- ja metsätalousvaliokunnan lausumilla, jotka helpottavat suden kannanhoidollista metsästystä. Viisi lausumaa kuuluivat seuraavasti:

- 1) Susi siirretään koko Suomen osalta luontodirektiivin liitteestä IV liitteeseen V.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

2) Eduskunta edellyttää, että suotuisan suojelutason viitearvo ei voi perustua pelkästään genetiikkaan, vaan kokonaiskestävyyden kannalta on otettava huomioon turvallisuus, sosiaaliset ja taloudelliset seikat sekä koiran avulla tapahtuvan metsästyksen kulttuurin säilyminen.

3) Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto valmistelee metsästyslain 41 a §:n muuttamisen.

4) Eduskunta edellyttää, että luvat myönnetään niin hyvissä ajoin, että ne ovat mahdollisen muutoksenhaun huomioon ottaen käytettävissä metsästysaikana, ja poikkeuslupien myöntämistä sujuvoitetaan ja valitukset käsitellään kiireellisinä.

5) Eduskunta edellyttää myös pakkotilalain soveltamista kansalaisille suunnatuin ohjein ja sen selkeyttämistä.

Näissä on menty eteenpäin. Osaltaan tuon tärkeän kansalaisaloitteen ansiosta saimme aivan edellisen eduskuntakauden lopussa valmiiksi metsästyslain 41 a §:n muutoksen, joka mahdollistaa kannanhoidollisen metsästyksen, vaikka suotuisan suojelun taso ei juuri tuolloin täytyisi, vaan on edellytykset saavuttaa taso. Valitettavasti on käynyt ilmi, ettei eduskunnan hyväksymällä kansalaisaloitteen mukaisella mietinnöllä eikä edes toteutetulla metsästyslain 41 a §:n muutoksella ole ollut oikeusvaikutusta. Siksi on välttämätöntä tarkentaa asiaa erillisellä lailla. Kannanhoidollisen metsästyksen tulkinta muidenkin suurpetojen osalta on ollut niin kireää, ettei kannanhoidollista metsästystä ole voinut tosiasiassa toteuttaa asianmukaisesti. Sen vuoksi lakialoitteeseen on lisätty myös muut suurpedot, aivan kuten Ruotsissa on menetelty.

Arvoisa puhemies! Uuden kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistavan lain etsikköaika on nyt, kun EU:n komissiokin on näyttänyt vihreää valoa kannanhoidollisen metsästyksen sallimiselle ehdottaen suden siirtämistä tiukasti suojellusta suojelluksi. Suomen hallitus on mallikkaasti puolustanut Ursula von der Leyenin esitystä, kuten vuosi sitten valmiiksi saamamme mietintö edellyttikin.

Suomen pitää olla aktiivinen myös oman lainsäädännön kuntoon laittamisessa. Valitettavasti ministeriöstä ei näytä kuuluvan mitään edistystä Suomen lainsäädäntöön. Tämän esittelyssä olevan lakialoitteen myötä asia saadaan nyt kuitenkin eduskunnan käsittelyyn. Jos, kuten toivon, myös hallituspuolueilta löytyy tahtotilaa tämän asian käsittelyyn, voimme käydä lakialoitteen rauhallisesti ja tarkasti läpi maa- ja metsätalousvaliokunnassa. Näin saamme aikaan parhaan lopputuloksen. Tärkeintä on nyt saada selkeä lakiperusta kannanhoidolliselle metsästykselle siten, että myös oikeuslaitoksen on huomioitava uusi lainsäädäntö tulkinnoissaan.

Hallitusohjelmaan on kirjattu suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen turvaaminen. Nyt on haettava keinot, joilla tämä onnistuu. Vetoan puheenjohtaja Simulaan, että hän ottaisi tämän aloitteen käsittelyyn.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ja sitten mennään listalle. [Saku Nikkanen pyytää vastauspuheenvuoroa] — No joo, otetaan yksi vastauspuheenvuoro. Mikä oli asia? [Saku Nikkanen: Niin, puheenjohtaja, olisin pientä debattia toivonut tähän!] — Emme lähde debattiin tässä vaiheessa. — Ja sitten edustaja Strandman.

18.36 Jaana Strandman ps: Arvoisa rouva puhemies! Suomen hallituksen uudessa hallitusohjelmassa metsästys on ensimmäistä kertaa kirjattuna. Metsästys on aina kuulunut arvokkaana osana suomalaiseen elämäntapaan. Metsästyksen yhteiskunnallinen merkitys

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

tunnustetaan, ja sen tulevaisuus turvataan. Metsästyksen ja luonnonsuojelun välistä vastakainasettelua torjutaan, eikä metsästysmahdollisuuksia kavenneta perusteetta esimerkiksi luonnonsuojelualueilla.

Metsästäjien tekemä tärkeä riistanhoitotyö on osa luonnonsuojelua, ja se parantaa luonnon monimuotoisuutta. Metsästyskortin lunastaa Suomessa vuosittain noin 300 000 ihmistä. Väkilukuun suhteutettuna määrä on korkea verrattuna muihin Euroopan maihin. Vastuullinen ja kestävästi toteutettu metsästys on riistakannan hoitoa.

EU:n ja kansallisen edunvalvonnan ja lainvalmistelun tulee turvata suden, karhun ja ilveksen metsästys. Jo aloitettua työtä suden kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamiseksi jatketaan eduskunnan päätöksen mukaisesti. Viime kuukausien aikana karhujen ja ilveksen metsästyksen liittyen on tullut lupien epäämistä, mikä on todella perustelematon.

Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan Suomessa elää noin 2 500 yli vuoden ikäistä ilvestä. Arvion mukaan ilveskanta on kasvanut. Karhukanta on noin 1 800 yksilöä ja susikanta on 40—45 perhelaumaa, joka tarkoittaa reilua 300 sutta. Nämä lukemat ovat Suomen luontoon liian korkeita, ja tämän vuoksi suurpetojen kannanhoidollista metsästystä tulee harjoittaa. Suurpetoja tulee metsästää, jotta lajit pysyvät ihmisarkoina ja lukumäärä luonnon paikallisen sietokyvyn mukaisena. Mikäli kannanhoidollista metsästystä ei voida toteuttaa, lisääntyneet kohtaamiset lisäävät poliisin apuna olevan suurriistavirka-avun tarvetta, mikä on tehty metsästäjien vapaaehtoistyönä. Tämä vie jo valmiiksi tiukalla olevia valtion resursseja. Tämän lisäksi lupien rajoittaminen johtaa mahdollisiin sala-ampumisiin.

Ei voi myöskään olla niin, että pikkuoppilaille joudutaan järjestämään ylimääräisiä koulukyytejä sen vuoksi, että suurpedot uhkaavat koulumatkoilla. Viikoittain olemme saaneet lukea lammastilallisten surullisia uutisia susien hyökkäyksestä lammaslauman kimppuun tappaen koko lammaskatraan. Monet metsästäjät ovat tänäkin syksynä menettäneet koulutamansa metsästyskoiran, uskollisen ystävänsä, suden hampaisiin. Jokaisella suomalaisella tulla olla oikeus puolustaa itseään, perhettään sekä elantoaan, ja tämä oikeus toteutuu joko lakien puitteissa taikka ilman. Meidän tehtävänä on varmistaa, että tämä oikeus toteutuu lain voiman takaamana.

Arvoisa rouva puhemies! Maa- ja metsätalousvaliokunta on linjannut jo ennen Kalmarin lakialoitetta, että suurpetojen kannan alarajat on määriteltävä samaan tapaan kuin Ruotsissa. Tämä on vain yksi niistä kaikista toimenpiteistä, mitä tämän asian toteuttamiseksi tarvitaan. Käsillä olevan lakialoitteen esittämät alarajat ovat aika korkeat. Ministeri Essayah on jatkuvasti tuonut asiaan esille sen, että Suomi etenee suurpetoasioissa niin EU:n vaikuttamisessa kuin kansallisin toimin. Niin sanottu Ruotsin malli on yksi vaihtoehto, ja myös häirikkösusien poiston tehostamiseksi etsitään nyt ratkaisuja.

Työryhmä tekee töitä tämän eteen. Suomen kanta on se, että suden lisäksi myös karhu ja ilves on saatava luontodirektiivin alemmalle suojelutasolle metsästyksen helpottamiseksi. Susi ja muut suurpedot ovat mukana myös Suomen avaintavoitteessa EU:n strategiseen agendaan ja tulevan komission ohjelmaan vaikuttamisessa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Olisi voinut puhua kauemminkin, jos olisi halunnut. Se vain tuli tuo punainen valo tuolla vähän liian aikaisin, mutta hyvä, jos tuli valmiiksi. — Sitten edustaja Rintamäki.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

18.40 Anne Rintamäki ps: Arvoisa rouva puhemies! Susi kuuluu Suomen luontoon, sanotaan, ja joku niitä sinne oikein kaipaileekin. Itse olen aina ajatellut, että jos haluan kyseisen pedon nähdä, käyn Ähtärissä. Siellä niitä voi katsella, jos niin haluaa.

Susi on peto, se asia on tullut selväksi alueilla, missä se alkaa olla yhtä tavanomainen näky kuin kettu tai jänis. Sekä koti- että tuotantoeläimiä on joutunut suden suuhun aivan liikaa viimeisen vuoden aikana. Metsästäjät eivät voi ottaa koiriaan metsälle mukaan, kun pelkona on, että koiran käy huonosti. Lasten koulukyydityksiä on jouduttu järjestelemään uusiksi susien takia. Susiongelma ei kuitenkaan ole mikään uusi asia. Vuosia ollaan oltu sydän syrjällä, milloin ensimmäinen lapsi tai aikuinen tulee susien tappamaksi. Tätä asiaa on pohdittu myös hallitusneuvotteluissa, ja hallitusohjelmaan onkin tehty selkeät kirjaukset siitä, että kaikkien suurpetojen kannanhoidollinen metsästys turvataan.

Tahtotila asioiden etenemiseen on olemassa. Maa- ja metsätalousministeriö on linjannut kuukausi ennen tätä nyt käsittelyssä olevaa lakialoitetta, että suurpetojen alarajat on määriteltävä samaan tapaan kuin Ruotsissa. Ministeri Essayahin mukaan Suomi etenee suurpetoasiassa niin EU-vaikuttamisessa kuin kansallisin voimin. Ruotsin-mallia pidetään yhtenä vaihtoehtona, ja näihin ihmisten pihoihin tuleviin häirikkösusiin etsitään ratkaisuja työryhmän voimin. Suomen kanta on nykyään se, että suden lisäksi myös karhu ja ilves on saatava luontodirektiivin alemmalle suojelutasolle metsästyksen helpottamiseksi.

Kun tämä lakialoite tuli joulukuun alussa sähköpostiini, allekirjoitin sen yksin tein, koska paria päivää aikaisemmin sain viestiä isännältä, jonka kotikylällä sudet olivat repineet lampaita ja koiria. Kylässä ihmisillä oli hyvin matala mieliala, koska valtion suojeluksessa olevat sudet saavat mellastaa vapaasti. Pelkät susiaidat eivät auta mitään, kun pedolla on nälkä. Myöskin se, että viranomaiset käyvät lyömässä käsiä yhteen saadakseen suden katoamaan paikalta, on melko köykäistä touhua. Itse asun metsän vieressä haja-asutusalueella, ja täytyy sanoa, että ilveskin on sen verran kookas elukka, että annoin sen poistua kaikessa rauhassa pihapiiristä puidenhakureissulla. Sillä kertaa kotikissit olivat sisällä — ties miten olisi käynyt, elleivät olisi olleet. Suurpetojen suhteen pitää käyttää maalaisjärkeä ja yrittää nopeutetulla aikataululla saada kantoja pienemmäksi ennen ensimmäistä ihmisuhria. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kinnari.

18.43 Teemu Kinnari kok: Arvoisa rouva puhemies! Hyvät kuulijat! Puhutaan tärkeästä asiasta. Luen tähän heti alkuun otteen hallitusohjelmasta: ”Suurpetopolitiikkaa on hoidettava tavalla, joka huomioi myös sosiaalisen kestäväyyden.” Tämä on ollut koetuksella. Jatkan: ”Suurpetojen kannanhoidollinen metsästys turvataan myös lainsäädännöllä. Jo aloitettua työtä kannanhoidollisen sudenmetsästyksen mahdollistamiseksi jatketaan eduskunnan päätöksen mukaisesti.” Nämä kirjaudet ovat edelleen voimassa, ja niiden eteen tehdään töitä. Tämä linja ei ole muuttunut. [Anne Kalmari: Hyvä!]

Hallitusohjelman valmistumisen jälkeen ollaan kohdattu uusia haasteita. Syksyllä korkeimman hallinto-oikeuden päätökset koskien niin myönnettyjä karhun kuin ilveksen metsästyslupia käytännössä pysäyttivät metsästyksen, ja uusia toimia tarvitaan.

Arvoisa rouva puhemies! Kuten täällä on aiemmissa puheissa tänään jo kerrottu, maa- ja metsätalousvaliokunta on ryhtynyt myös toimiin, ja vuoden loppupuolella on linjattu suurpetojen osalta malli, jossa meidän on kansallisesti määriteltävä alarajat kullekin petokannalle samaan tapaan kuin Ruotsissa. Ja toimet ei olla myöskään ministeriössä. Minis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

teri Essayah on viimeksi viime viikolla kertonut, että Suomi todellakin etenee suurpetoasioissa. Keskeistä on työ EU-vaikuttamisen osalta, mutta samoin nämä kansalliset toimet ovat ratkaisevia, ja niissä myös edetään. Nimenomaan EU:n päässä tehdään niitä vaikuttamistoimia näitten luontodirektiivien päivittämisten osalta, ja tiedetään, että se työ ei käy tuosta vaan, mutta periksi ei anneta ja ne ratkaisut löydetään. Samoin täällä jo aiemmin mainittu Ruotsin-malli on yksi vaihtoehto, ja meidän tulee tarkastella niitä toimenpiteitä, joilla siellä on kansallisesti pystytty metsästys turvaamaan.

Arvoisa rouva puhemies! Nykyinen petotilanne on jo monin aluein iso ongelma, ja sillä on monia vaikutuksia. Niistä on kuultu tänään esimerkkejä, mutta toistan kuitenkin muutamia niistä. Länsi- ja Lounais-Suomessa susitihentymien alueilla lapset joudutaan kuljetamaan kouluihin ja koetaan yleistä turvattomuutta. Hirven kannanhoidollinen metsästys on monin aluein uhattu, kun metsästyskoiria ei voida päästää maastoon susien vuoksi. Maataloustuottajilla on satotappioita: karhut repivät paaleja sekä tuhoavat mehiläistarhoja. Lammastiloilla laiduntaminen on muuttunut mahdottomaksi, ja näiden arvokkaiden perinnebiotooppien hoitaminen käytännössä loppuu, kun näin edetään. Mutta toimia tarvitaan.

Arvoisa rouva puhemies! Lakialoite, josta nyt keskustellaan, pitää sisällään hyviä tavoitteita. On hienoa, että keskustapuolueen näkemys on hallitusohjelman tavoitteiden mukainen. Siten tiedämme, että mahdollisten hallituksen esittämien lainmuutostarpeiden osalta tiedämme saavamme teiltä tukea — kiitos jo ennakkoon siitä. Asia pitää todellakin ratkaista, ja sen eteen hallitus tekee töitä. — Kiitos. [Tuomas Kettunen: Hyvä, rakentava puheenvuoro!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vornanen.

18.47 Timo Vornanen ps: Arvoisa rouva puhemies! Tähän suurpetoasiaan täytyy nyt tulla joku tolkkua. Puhtaan maalaisjärjen täytyy palata päätöksentekoon. Viime vuonna sudet hyökkäsivät kotieläinten kimppuun monta sataa kertaa. Sudet aiheuttavat todellisia ongelmia elinkeinonharjoittajille ja jopa vaarantavat yleistä järjestystä kotipihoilla ja kaduilla.

Perussuomalaiset ovat hoitaneet tätä suurpetoasiaa oppositiopuolueena jo viime hallituskaudella, ja nyt asia viedään tehokkaasti hallituspuolueena eteenpäin tällä hallituskaudella. [Mikko Lundén: Näin on!] Tästä esimerkkinä perussuomalaisten hallitusohjelmaan ajama, jopa historiallisena pidettävä hallitusohjelman kirjaus tavoitteesta saada suurpetojen kannanhoidollinen metsästys kirjatuksi lakiin sekä valkoposkikihanhien ja merimetsojen siirtäminen metsästyslain piiriin. Tässäkin asiassa voin sanoa, että tämä Petteri Orvon hallitus hoitaa asian, ja perussuomalaiset on todellinen kansan sekä metsästäjien puolue. [Anne Kalmari: Hyvä, mutta vaaditaan tekoja! — Petri Huru: Niitähän hallitus tekee!]

Nyt keskustapuolue on kopioinut tämän hallitusohjelmakirjauksen, ja tuotte sen ikään kuin teidän omana ideana tänne saliin. Onko tässä havaittavissa hieman populismia? Jokainen tehköön siitä omat päätöksensä. [Tuomas Kettunen: Onko populismia tehdä lakialoite!] Ilman sarvia ja hampaita voin todeta, että nyt on hyvä, että entisenä hallituspuolueena keskustapuolue on nyt vihdoinkin herännyt tähän suurpetoasiaan [Anne Kalmarin välihuuto] ja haluatte nyt edistää hallitusohjelmamme kirjausta. Mitä leveämmällä rintamalla me edustajat eduskuntatyöskentelyssä tätä hallitusohjelmakirjausta edistämme, sen parempaa lopputulosta on tulossa. [Tuomas Kettunen: Vai onko se populismia? — Petri Hurun välihuuto]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

Se, että mahdollisimman pikaisesti laitetaan tolkkua tähän suurpetoasiaan, on maamme elinkeinonharjoittajien, metsästäjien ja kaikkien edun mukaista. Siksi on erittäin hyvä jatkaa tätä perussuomalaisen hallitusohjelmaan tuoman kirjauksen toteuttamista, jotta suurpetojen kannanhoidollinen metsästys saadaan mahdollisimman pikaisesti kirjatuksi lakiin. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Jukkola.

18.50 Janne Jukkola kok: Arvoisa rouva puhemies! Kiitän maa- ja metsätalousministeriä hänen EU-tasolla osoittamastaan hyvästä toiminnasta tässä vaikeassa kysymyksessä. On hyvä, että meille alkaa löytyä tukea ja ymmärrystä useista EU-maista tässä suurpetoasiassa, sillä ongelman syy ja ratkaisun avaimet löytyvät sieltä.

Ymmärrän opposition huolen ja halun vaikuttaa siihen, että hallitus tekee tarvittavia toimia asian ratkaisemiseksi. Päämäärä on sama, että kannanhoidollinen suurpetojen metsästys voisi jatkua. Tilanne alkaa olla kestävä, ja toivonkin, että ministeri voisi kuitenkin omilla päätöksillään vauhdittaa asian etenemistä. Myös niin sanottu Ruotsin-malli tulisi selvittää. Maatalousministeri on aktiivisesti hakemassa ratkaisua EU-tason keskusteluissa, jotta voisimme löytää kestävästä lähestymistavasta kannanhoidollisiin kysymyksiin. Yhteinen tavoitteemme on löytää ratkaisu, ja on hienoa, että oppositio on mitä ilmeisimmin samoilla linjoilla. Haasteet, kuten korkeimman hallinto-oikeuden oikeuskäytännön muutokset ja Riistakeskuksen toiminta, ovat olemassa, mutta työskentelemme niiden ratkaisemiseksi yhdessä. Tärkeintä on, että pysymme avoimina keskustelulle ja yhteistyölle kaikkien asianosaisten kanssa, jotta voimme löytää kestäviä ja oikeudenmukaisia ratkaisuja.

Vaikka oppositio toisin vihjaa, hallitus ottaa suurpetoasiat vakavasti. Tilanne nykyisen lainsäädännön puitteissa on kuitenkin vaikea. Mitä tulee uusiin kansallisiin lainsäädäntötoimiin tilanteen ratkaisemiseksi, ministeriö selvittää parhaillaan erilaisia vaihtoehtoja. Hallitus on sitoutunut löytämään tasapainoisen ja kestävä mallin tähän.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Huru.

18.52 Petri Huru ps: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tämä hallitus tunnistaa ja tunnustaa metsästäjien yhteiskunnallisen arvon. Hallitusohjelma on yksi metsästysmyönteisimmistä koskaan. [Mikko Lundén: Kyllä!]

Kuten varmasti keskustassakin hyvin tiedetään, suurpetoasioissa on sekä kansallinen että EU-taso, joista viimeisimpään vaikuttaminen on alkanut välittömästi hallituksen muodostamisen jälkeen. Suomihan ajaa itse asiassa nyt suojelutason alentamista kaikkien suurpetojen osalta eli myös karhun ja ilveksen.

Arvoisa puhemies! Emme voi olla muista EU-maista poikkeava maa siinä, ettei meilläkin suurpetojen metsästys olisi mahdollista. Komissio on myös itse kannustanut jäsenmaita käyttämään kansallisia poikkeamismahdollisuuksia, ja niitä valmistellaan — kuten maa- ja metsätalousministeri on todennut viimeksi viime viikolla — myös kansallisella tasolla. Aloitteen aihe on tärkeä. Suurpetojen metsästys on mahdollistettava ja turvattava.

Arvoisa puhemies! Hallitus työskentelee suurpetopolitiikan järjeistämiseksi, sillä on varsin selvää, että tämänhetkinen tilanne on täysin kestävä. Onkin hienoa, että myös oppositio tukee hallitusohjelmaa, jossa tämä nyt käsittelyssä olevan lakialoitteenkin aihe on jo sinällään huomioitu. Esimerkiksi suurpetokantojen alarajojen määrittelyn tärkeyden

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

valiokunta on jo linjannut — jotka itse asiassa vaikuttavat olevan jopa hieman korkeat tässä lakialoitteessa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kuullaanko nyt populismivapaa puhe!]

18.54 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu rouva puhemies! Kun kävelin tähän puhujapönttöön, niin jo tuli hieman välihuutoja ja odotetaan ihan selvästi tätä puheenvuoroa.

Ensinnäkin haluan kiittää edustaja Kalmaria ansiokkaasta lakiesityksestä. Itsekin harrastan metsästystä, ja suurpedoista olemme puhuneet viime kaudella ja hyvä, että puhutaan tälläkin kaudella. [Petri Huru: Populismia!] Nimittäin, arvoisa puhemies, kyllähän viime vuosi oli painajaismainen vuosi lammastilallisille, nimittäin osa tiloista joutui susien hyökkäysten kohteeksi, ja nyt loput pelkäsivät kohtaavansa vielä tämän saman tilanteen. Lisäksi monet tilalliset joutuivat maalittamisen kohteeksi tuodessaan esille näitä susien aiheuttamia vahinkoja. Tämän lisäksi lähes viikoittain on tullut uutisia susien tappamista koirista — metsästyskoirista, myös koirista ylipäätänsäkin — eivätkä niitä kaikki koiransa menettäneet ole uskaltaneet tuoda julki.

Puhemies! Kyllä susi kuuluu suomalaiseen luontoon mutta ei pihapiirien läheisyyteen, ei tuotantotilojen läheisyyteen. Susia on tässä maassa liikaa, ja niistä on tullut pelottomia. Mikäli susien ja muiden suurpetojen määrää ei vähennetä eikä niille luoda pelotetta olla tulematta asutusten lähelle, laitumille tai jopa kotieläinrakennuksien sisälle, niin tämä ongelma pahenee entisestään.

Kiitan vielä edustaja Kalmaria hyvästä lakiesityksestä. Olisin toivonut, että ministeri Essayah olisi ollut kuuntelemassa tätä keskustelua. [Petri Huru: Työmatkalla!] Olisin kysynyt Essayahilta, mutta kysyn nyt koko hallitukselta, ja kysymys kuuluu: Miksi ette ole halukas avaamaan metsästyslakia, jotta susien ja muiden suurpetojen metsästys saadaan nopeasti jatkumaan? [Petri Huru: Hallitus nimenomaan tekee töitä sen eteen!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kangas.

18.57 Antti Kangas ps: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Kaikki keskustelu, mitä suurpetojen metsästyksestä käydään tässä salissa, on tervetullutta. Niinpä haluan kiittää edustaja Kalmaria hänen tekemästään lakialoitteesta.

Kuitenkin samalla näen ongelmat lakialoitteessa. Kanta, mitä lakialoitteessa esitetään, on huomattavan korkea verrattuna maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintöön kuukautta aiemmin ennen lakialoitetta. Samalla haluan korostaa jo aikaisemmin mainittuja asioita. Tämä on suoraan hallitusohjelmassa: hallitus on metsästysmyönteisin hallitus historiassa. Edistämme kirjauksia niin kotimaan kuin EU:n tasolla, jotta suurpetometsästys saadaan käyntiin. Olenkin sikäli huolissani tästä aloitteesta, että yritetäänkö tällä luoda tahallista kiilaa hallitukselle, etteivät toimet etenisi metsästyksen sallimiseksi. [Petri Huru: Huolestuttavaa!] Toivottavasti näin ei ole.

Koen itse olevani jonkinlainen kokemusasiantuntija suurpetovahingoissa. Vuonna 2018 23 pyöröpaalia revittiin karhun vuoksi. Vuoden 2022 kesällä 68 pyöröpaalia revittiin karhun toimesta. Vuonna 2021 naapurikylällä revittiin 25 lammasta, ja tilallinen lopetti lammaiden pidon. Ja viime viikolla valvontakameran kuvissa navetan pihalla näkyy, kun ahma

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

kävelee meidän omalla kotipihalla ympäri navettaa useampana yönä. Minusta se on liian lähellä, koska lapset lähtevät aamuisin samasta pihasta kouluun.

On erittäin keskeistä ja tärkeää sosiaalisen kestävyyskannalta, että suurpetometsästys saadaan käyntiin, ja hallitus ministereineen edistää asian toimeenpanoa kaikin voimin koko ajan. [Tuomas Kettunen: Miksi se ei lähtenyt käyntiin tammikuussa? — Petri Huru: Kyllä se lähtee!] — Jahti lähtee käyntiin kyllä, edustaja Kettunen. Kiitos huolenpidosta.

Mutta asiat eivät tapahdu yhtäkkiä. Vaikka meillä olisi tahtotila, asiat eivät tapahdu yhtäkkiä. Asiat ottavat aikansa, ja koska tätä asiaa on laiminlyöty hallitus toisensa perään, niin se työ on hidasta ja vaatii aikaa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hoskonen. — Hoskonen puheenvuoron jälkeen joudumme siirtymään toiseen asiaan, koska menee täyteen puoli tuntia ja vähän ylikin.

18.59 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia edustaja Kalmarille erinomaisesta lakialoitteesta, joka käy asian ytimeen sataprosenttisesti. Se, kuka tässä on enemmän oikeassa tai kuka teki liian aikaisin tai liian myöhään, on turhaa keskustelua. Pääasia, että tämä homma onnistuu.

Euroopan unionin puoleltahan on tullut vihreää valoa hieman sen jälkeen, kun komission puheenjohtajan Ursula von der Leyenin ponin söi susi. Siellä ymmärrys on vähän parantunut tämän tapahtuman jälkeen. Ja sitten toinen asia on se, että näitä susivahinkoja karkalle ja kotieläimille ja muille ihmisten omistamille eläimille on tullut valtavia, valtavia määriä ihan oikeasti. Että nyt pitää kyllä ruveta Suomen eduskunnankin puuttumaan tähän asiaan. [Oikealta: Kyllä!]

Toisaalta, kun tässä nyt keskustellaan, onko tämä maa- ja metsätalousministerin eli Sari Essayahin alla, niin käytännössähän nämä EU-asiat ovat kokoomuslaisen ministeri Mykkäsen alla. [Anne Kalmari: Kyllä!] Ja kun, arvoisat perussuomalaiset, teillä tuntuu olevan tuota osaamista yli puoluerajojen jopa neuvon saattamiseksi asti, niin toivon, että otatte välittömästi tämän istunnon jälkeen yhteyttä ministeri Mykkäseen. Teillä on tunnetusti loistava yhteistyö ja erinomainen hallitusohjelma, joten uskon, että tuolta takarivin kokoomuslaiset lähtevät ilomieliin teille oppaiksi. Ei kannata syyttää keskustaa, vaan teillä on siellä paras porukka takarivissä koolla, joten ottakaa näistä viisaista edustajista oppaiksi itsellenne parhaat [Petri Huru: Susi kuuluu metsästettävänä lajina maa- ja metsätalousministeriön alaisuuteen!] ja peräti kaikki, niin kuin he ovatkin, ja sitten menette tekemään tämän homman, niin keskusta tukee varmasti teidän aloitettanne. Se, kuka sen teki, on ihan sivuseikka.

Arvoisa puhemies! Tärkeintä on huomata tässä se, että meidän pitää määritellä aidosti lakiin, mikä on suotuista suojelutaso, jotta loppuu tämä pelleily, että valituksilla aina hallinto-oikeuksissa kumotaan myönnettyt luvat. Eihän siinä ole mitään järkeä, että maaseudun ihmiset joutuvat elämään jatkuvassa pelossa, ja nyt tämä samainen pelko on levinnyt tuonne länsirannikolle ja myös rintamaille Varsinais-Suomeen ja tänne pääkaupunkiseudun lähelle. Sudet asuvat pihalla jo tänä päivänä. [Petri Hurun välihuuto — Anne Kalmari välihuuto]

Arvoisa puhemies! Onhan se kamala juttu, kun tänä päivänä esimerkiksi tämä poliisin ylläpitämä LIFE-hanke yrittää totutella ihmiset susiin niin, että susi saa olla pihalla. Iloimantsissa on sattunut monta tapausta, joissa pieni lapsi on ollut välittömässä hengenvaa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

rassa. Olen tästä puhunut sekä hallinto-oikeuden ihmisille että poliisin ylimmälle johdolle, ja olen kysynyt heiltä, että kuka teistä kantaa sen vastuun siitä ensimmäistä ihmisestä, joka menetetään. Tällä menolla se hyvä tuuri loppuu jonain päivänä. Niitä läheltä piti -tilanteita on ollut liikaa, se on ihan selvä asia. En halua, että kukaan ihminen vammautuu tai menettää henkensä tämmöisessä tilanteessa, mutta näillä susimäärillä, mitä nyt tuolla metsissä pyörii, tämä varmasti jonain päivänä tapahtuu.

Toinen asia, mikä siihen liittyy vielä olennaisempana on se, että näistä susista merkittävä osa on koirasusia, [Petri Huru: Juuri näin!] mutta viranomaiset ovat lähteneet sille linjalle, että kaikki, mitkä ovat vähänkin kissaa isompia ja millä on häntä vaakasuorassa, ovat susia. [Naurua] Ja jos semmoisen menet ampumaan, niin saat siitä melkein enemmän linnaa kuin miehen taposta. [Anne Rintamäki: Juuri näin!] Ajatelkaa: Ilomantsissa on tilanne, että siellä susipartio vahtii teiden varsilla metsissä, metsästääkö joku susia, mutta yksikään poliisi ei vartioi sitä pienen lapsen koulutietä, että pääseekö hän turvallisesti aamulla kouluun vai syökö hänet susi. Ei pätjän vertaa. [Anne Rintamäki: Juuri näin! — Mikko Polvinen: Miksi se on näin?] Tämmöiseksi on Suomi mennyt, että susi on tärkeämpi poliisille kuin se pieni lapsi siellä koulutiellään — jo on aikoihin eletty! Ja poliisin ylijohdolta odotan toimenpiteitä, että tähän hommaan puututaan. Eikö poliisin tehtävänä ole ihmisen hengen ja terveyden suojaaminen? Sutta vartioidaan kuin kruununjalokiveä Englannissa. Eihän tässä hommassa ole mitään tolkkua enää, niin toivon, arvoisa puhemies, että myös viranomaiset puuttuvat tähän.

Sitten lopuksi, arvoisa puhemies, vielä yksi asia näistä suurpedoista, jotka eivät ole aitoja susia. Meillä on kahdessa laissa, sekä metsästyslaissa että laissa vieraslajeista, molemmissa kirjattu, että koirasusi ei nauti lain suojaa. Se on luonnosta poistettava eläin. Ei ole pitkä aika, kun Ruotsista koko lauma poistettiin, kun siellä oli koirasusia. Oli naurettava se Kuusamosta tullut kuva, jossa luontokuvaaja oli kuvannut kahden susilauman kohtaamisen: sudet juoksentelivat toisiaan tervehtimään hännät pystyssä. Oikea susi ei koskaan juokse häntä pystyssä, ne olivat koirasusia kaikki ne hurtat. Kiima-aikana voi uroksella kuulemma häntä olla pystyssä, se on ymmärrettävää, mutta ei oikeassa elämässä koskaan. Susi juoksee villahäntä matalalla, mutta kun se on vähänkin kissaa isompi ja vähän harmaa tai kellertävä tai punainen, mikä onkaan, niin se on heti susi. Jos semmoisen menet ampumaan, se on linnareissu. [Naurua]

Eihän tässä Suomen hommassa ole enää mitään järkeä. Euroopan unioni teettää kaikkia hulluuksia, mutta jotain hyvääkin kuitenkin on, kun on tällaisia tervejärkisiä edustajia, kuten edustaja Kalmari, jotka ymmärtävät, mistä tässä on kysymys.

Arvoiset perussuomalaiset, kunnioittamani perussuomalaiset, nyt kipin kapin tuonne kokoomuksen ministerin pakeille kokoomuksen erinomaisten edustajien opastamana, ja sovitte tämän homman tänä iltana. [Karoliina Partanen heilauttaa kättä] — Edustaja Partanen ilmoittautui jo oppaaksi, niin olkaa hyvä. [Naurua]

En halua pidentää istuntoa enempää, totean vain, että nyt on toiminnan aika. [Petri Hurun välihuuto] — Edustaja Huru, puheiden aika on nyt ohi, nyt toimimaan, ja edustaja Partanen opastaa, olkaa hyvä. [Eduskunnasta: Hyvä puhe! — Hälinää — Puhemies koputtaa]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin, nyt on valitettavasti aikaraja täynnä, jotenka keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

Asian käsittely keskeytettiin kello 19.05.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 19.54.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 9 käsittelyä. — Keskustelu jatkuu, ja siellä on ensiksi edustaja Polvinen.

19.54 Mikko Polvinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Keskustan lakialoite, jota tänään käsitellään, tulee heidän työkalupakistaan todellakin aivan liian myöhään. Tämä vaikuttaa siltä, että omat tekemiset vihreiden aisankannattajina painavat mieltä ja kannatusta. Useampi kausi hallituspuolueena ja pääministeripuolueena 2000-luvulla: te olette johtaneet Suomen metsästäjät ja väljään asutun seudun asukkaat kestävämmän suurpetopoliitiikan tilanteen eteen.

Nyt on uusi aika ja uusi hallitus — metsästäjämyönteisin hallitus. Nykyinen hallitus hallitusohjelmassaan linjaa: ”Metsästyksellä on arvokas osa suomalaista elämäntapaa. Suurpetopoliittikaa on hoidettava tavalla, joka huomioi myös sosiaalisen kestävyyden. Suurpetojen kannanhoidollinen metsästyksellä turvataan lainsäädännöllä.” Kuulkaa, suurpetojen kannanhoidollinen metsästyksellä turvataan lainsäädännöllä, ja työ sen eteen on jo aloitettu. Onko keskustapuolue haaskalla ja keräilemässä niitä irtopisteitä, joilla edes hieman voisi kilpeään kiillottaa? Miksi ette toimineet aikanaan, ja nytkö se suurpetopoliitiikan punainen lanka löytyi? Teidän aikanaan metsästäjien asiat ovat painuneet Euroopan unionin pimeimpään pimeään ytimeen.

Arvoisa rouva puhemies! Nykyinen hallitus toimii ja valmistelee suurpetojen metsästyksen liittyviä lakimuutoksia, mutta valitettavasti, kiitos historian, se ottaa aikansa. Tätä asiaa ei nyt pinnalta raapimalla oikaista — ongelma on syvemmällä, valitettavasti. Suurpetopoliitiikan epäonnistumisen myötä väljään asutun seudun asukkaat joutuvat mittavissa määrin luopumaan siitä, mikä on perintönä esi-isimmekin ajoista: metsästäyksestä. Tämä on myös syrjivä kulttuurillinen ongelma. Siinä missä Suomessakin halutaan lähtökohtaisesti turvata eri alueiden asukkaiden kulttuuria ja perinteitä, suurpetopoliittikka tekee meille tärkeän asian harjoittamisen, metsästyksen, lähes mahdottomaksi. Harvaan asutun seudun ja metsästäjien onneksi nykyinen hallitus toimii ja tekee kaikki välttämättömät toimet viipymättä hallitusohjelman kirjauksen toteuttamiseksi eli turvaa suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen.

Arvoisa puhemies! Ilmapiiri suurpetojen ylisuojelemiseksi on johtanut erikoisiin lopputuloksiin. Luen yhden otteen laista Ystävyyspuiston puistosta vuodelta 1990. Ystävyyspuiston tarkoitus: ”Yhteistyön edistämiseksi ympäristönsuojelun alalla Suomen ja” — silloisen — ”Neuvostoliiton kesken, Kainuun metsä- ja suoerämaiden, järvi- ja harjuluonnon sekä metsäseuran elinympäristön suojelemiseksi sekä ympäristöntutkimusta varten perustetaan Ystävyyspuisto valtion omistamille alueille Kuhmon kaupungissa ja Suomussalmella kunnassa.”

Arvoisa rouva puhemies! Suurin alue Ystävyyspuistossa, Elimyssalo, on muuttunut suurpetoreservaatiksi. Sen tarkoitus on olla ympäristö metsäseurojen suojelemiseksi. Miksi tätä ei ole valvottu? Ongelma on tiedetty. Elimyssalolla ei lain tarkoituksen mukaisesti

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

vaso tai pysyvästi esiinny metsäpeuroja. Olisi aika kiinnittää huomiota jo myös siihen, että tämän lain valvontaa tarkastellaan.

Arvoisa rouva puhemies! Nyt on suurpetopolitiikan remontin aika, ja tämä hallitus tulee sen välttämättömän remontin tekemään. [Markku Siponen pyytää vastauspuheenvuoroa]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Siposelle on tulossa siellä puheenvuoro, siksi en debatteja nyt tässä myönnä. — Edustaja Lahdenperä.

19.57 Milla Lahdenperä kok: Arvoisa rouva puhemies! Kun 90-luvun alussa tulin sieltä Etelä-Pohjanmaalta Turkuun opiskelemaan, niin uudet ystävät nauroivat, että ai niin, kun sinä tulet sieltä susirajalta. Silloin ajattelin, että ei ole tiedossa tämä susiraja.

Mutta oikeasti nyt tulen susirajalta Varsinais-Suomesta, jossa on susitihentymä varsin suuri. Meillä on lähes päivittäin omalla paikkakunnalla ja koko alueella susihavaintoja myös pihoissa, ja tämä on tuottanut aika suurta ongelmaa — puhumattakaan niistä lampureista, jotka ovat kärsineet valtavia taloudellisia tappioita plus sitten kaikennäköistä lisätyötä sen kaiken muun maanviljelyksen ohella ja niitten lampaiden tuoman menetysten myötä. Stressiä myös tulevaan kesään.

No, sitten meillä on lukuisia pieniä kuntia ja kaupunkeja, jotka järjestävät nyt tosiaan lapsille näitä susikuljetuksia — myös omassa kunnassani, koska joulutauonkin aikana muun muassa meidän omassa pihapiirissä susia pyöri viiden suden lauma, jolloin naapurustosta lapset nyt kuljetetaan taksikuljetuksella. Nämähän ovat valtavan kalliita meidän pienille kunnille. Että kyllä tässä hallitusohjelmassa hallituspuolueet tämän ongelman ovat tienneet jo silloin ohjelmaa tehtäessä, ja tämä on kirjattu meille. Ja nyt tämän lakialoitteen myötä tietysti on mukavaa, että on molemminpuolinen tavoite.

Kyllä meidän täytyy saada tämä susikanta pienemmäksi. Ruotsin maaseutuministerihän on maininnut, että raja-arvo voisi olla 170 sutta tai maksimissaan 300, ja tämä on minun mielestä meille aika hyvä tavoite myöskin. Tätä voimme yhdessä lähteä nyt sitten pohtimaan ja päästä tästä sitten yhteisymmärrykseen, että miten saadaan nämä susikannat kontrolloitua. Kiitosta voidaan antaa ministeri Essayahille, joka on tehnyt vaikuttavaa työtä EU:ssa ja osaltaan ollut aktiivinen tämän asian eteenpäin viemiseksi. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Nikkanen, olkaa hyvä.

20.00 Saku Nikkanen sd: Arvoisa herra puhemies! Kuten edustaja Kalmari tämän lakialoitteen esittelyssä totesi ja kuten aloitteessa yleensäkin todetaan, kannanhoidollisen metsästyksen onnistumisen edellytykset eivät nyt tällä hetkellä toteudu. Senkin johdosta kannatan tätä lakialoitetta ja ainakin toimia sen suhteen, että kannanhoidollisen metsästyksen edellytykset saataisiin turvattua.

Nykyisellään myönnetyt luvat nimittäin, niin kuin tässäkin monta kertaa on todettu, tahtovat jämähtää valitusten kautta hallinto-oikeuksiin ja sitä kautta niissä aika tahtoo kulua umpeen, ja jotain lakimuutosta tähän siis ilman muuta tarvitaan lisäksi. Metsästäjät ovat vedonneet lukuisasti tähän niin sanottuun Ruotsin-malliin, johon tämäkin lakialoite viittaa, ja Ruotsissa myöskin eittämättä on saatu hyviä tuloksia tämän kannan määrän määrittelyn myötä.

Täällä on käyty ehkä jonkun verran keskustelua ja voisi sanoa debattiakin siitä, onko nyt metsästysmyönteisin hallitus koskaan ja onko nyt hallitus tarttunut riittävästi tähän ongel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

maan. Tietysti hallitus on aika alkutaipaleella ja nähtäväksi jää, mutta tosiasia on se, että esimerkiksi kotikaupungissani Salossa on koettu lukuisia lammastilahyökkäyksiä tämänkin syksyn ja talven aikana. Samoin maaseutualueella samaisessa kotikaupungissani koulukuljetusten, näiden niin sanottujen petokuljetusten, määrä on kasvanut huomattavasti. Se pelko siellä maaseudulla on ihan aito, ja sanotaan näin, että ei välttämättä tarvitse ihan maaseudullakaan olla, kyllä meillä on ihan taajamakyntin sisäpuolellakin näitä susia havaittu.

Eli kyllä tähän täytyy tarttua nopeasti. Siksi mielestäni tärkeitä ovat kaikki tällaiset avaukset, niin kuin edustaja Kalmarinkin lakialoite, että saadaan vauhditettua tämän ongelman hoitoa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Siponen, olkaa hyvä.

20.02 Markku Siponen kesk: Kiitos, arvoisa puhemies! Otin tämän puheenvuoron arvostamani edustaja Polvisen puheenvuoron innoittamana. Hän tuossa kävi keskustaa haukkumassa ja poistui salista — toivon, että hän olisi jäänyt kuuntelemaan.

Mennään tähän lakialoitteeseen, mikä tässä on taustalla. No, täällä arvosteltiin edellistä hallitusta, mutta faktahan oli — en itse vielä täällä ollut paikalla — että edellisen hallituksen lopullahan aloitettiin jo toimet tämän kannanhoidollisen metsästämisen mahdollistamiseksi, ja oli jo tiedossa siinä vaiheessa, kun uusi hallitus aloitti, että ne eivät ole vielä riittäviä, täytyy jatkaa sitä työtä. Loppukesästä lähtien syksyn ajan me täällä eduskunnassa eri tavoilla pyrimme tätä asiaa kirittämään. Meille kerrottiin, että nyt on metsästysmyönteinen hallitus, nyt tehdään lakimuutokset, nyt laitetaan kannanhoidollinen metsästys kuntoon, mutta mitään näkyvää ei ole tapahtunut. Ei mitään. Viime viikolla taisimme kuulla jonkun kommentin, että on perustettu joku työryhmä. No, näitä työryhmäkommentteja on kuultu tässä aika paljon — joka kohtaan on työryhmiä perustettu.

Mutta minkä takia tässä ollaan liikkeellä? Varmasti jokainen meistä on kuullut, että kun mitään ei ole tapahtunut, metsästäjät ovat nyt — voi sanoa — lähteneet äänestämään jaloillaan. Erittäin vakava tilanne. Sitten SRVA-toiminnasta on metsästäjiä irtautunut eri puolilla Suomea. Erittäin valitettava, ikävä asia, mutta jos ei ole sitä luottamusta, että asia laitetaan kuntoon, niin tietysti ymmärrän myöskin heidän puolensa tästä, koska omallakin kotiseudulla Ylä-Savossa lukematon määrä metsästyskoiria menetettiin nytkin viime syksyn aikana. Tämä susiasetushan tuli nyt joulukuussa, mutta käsittääkseni yhtään lupaa ei ole myönnetty, jos oikein olen ymmärtänyt. Se on tässä taustalla, että odotimme, että lähteekö hallitus toimimaan. Mitään ei tapahtunut, ja sen jälkeen lähdimme omalta osaltamme kirittämään tätä. Toivon, että yhdessä voimme edistää näitä lakitoimia, mitä myöskin hallitusohjelmassa on.

Ehkä sen verran vielä kysyisin... EU on tietysti tärkeässä roolissa tässä, ymmärretään se, ja hyvä, että EU-vaikuttamiseen panostetaan. Edustaja Lahdenperä tässä kiitteli ministeri Essayahia vaikuttavasta työstä EU:ssa. Kysyisin, mitä tämä vaikuttava työ on, mitä Essayah on tämän asian eteen pystynyt EU:ssa tekemään?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Puhujalista on siinä määrin lyhyt, että en avaa tässä kohdin debattia. — Edustaja Mikkonen, Krista, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

20.05 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Tässä lakialoitteessa tosiaan esitetään, että suurpedoille asetettaisiin tällaiset minimikannat ja alarajat, minkä verran näitä yksilöitä, kutakin suurpetoa, pitäisi Suomessa vähintään olla, ja sitten alarajan ylittävät kannat olisivat kannanhoidollisen metsästyksen piirissä. Tähän on laitettu ihan nämä rajatkin, mitä näiden pitäisi olla.

No, me vihreät ajatellaan niin, että tietysti kaiken päätöksenteon täytyy aina perustua parhaaseen tutkittuun tietoon. Ja tietysti myös silloin, jos tällaisten uhanalaisten lajien kantojen osalta halutaan päättää, mikä on suotuisan suojelun taso, niin sen täytyy perustua parhaaseen asiantuntija-arvioon, eikä tällaisia rajoja tietenkään voi poliittisesti määritellä, vaan siihen pitää olla se tieto pohjana. Suden osaltahan esimerkiksi Luonnonvarakeskuksen on edellisellä vaalikaudella tehnyt huolellista työtä tarkastellessaan suden suotuisan suojelun tasoa. Luken laskelmat osoittavat, että olemassa oleva susikanta, joka on noin 300—320 yksilöä eikä suinkaan 500 yksilöä, kuten aloitteessa väitetään, ei riitä turvaamaan suden säilymistä Suomessa. Keskeisenä syynä on etenkin suden geneettisen monimuotoisuuden puute.

Mutta niin kuin täällä on tullut monessa puheenvuorossa esiin, susikannassahan on siinä mielessä tapahtunut muutosta, että ennen se susi oli nimenomaan siellä Itä-Suomessa varsin yleinen mutta nyt itse asiassa suurimmat susimäärät löytyvät Länsi-Suomesta. Ja varmaan yksi syy siihen on valkohäntäpeura, jota runsaasti esiintyy Länsi-Suomessa, ja sen myötä tietysti pedotkin ovat menneet sitten ravinnon perässä. Tietysti myös ne toimet, mitä me pystyttäisiin tämän vieraslajin, valkohäntäpeuran, osalta tekemään niin, että sitä kantaa saataisiin pienennettyä, ovat yksi tärkeä tekijä.

Me vihreät ajatellaan niin, että kannanhoidollista metsästystä voidaan kyllä harjoittaa silloin, kun kanta on ylittänyt suotuisan suojelun tason ja metsästys voidaan toteuttaa vaarantamatta lajin säilymistä Suomessa. Sen takia tietysti tämän kannanhoidollisen metsästyksen kriteereitä määriteltäessä täytyy olla todella tarkkana ja nojata tutkittuun tietoon.

Metsästys sinänsähän on Suomessa hyvin suosittua, tärkeä harrastus, ja se, että metsästäjät voivat harrastustaan harjoittaa, on ihan oleellista. Mutta toki sitten, jos mietitään varsinkin näitä suurpetoja ja jos ajatellaan, että siellä harjoitettaisiin kannanhoidollista metsästystä, niin täytyy varmistaa, että kannat todellakin olisivat silloin sellaisia, että ne aidosti sitä myös kestäisivät — koska täytyy muistaa, että suurpedot ovat suojeltuja lajeja, joiden metsästys tapahtuu aina poikkeusluvalla.

Sitten ihan toinen kysymys ovat tietysti sellaiset suurpetoyksilöt, jotka tulevat pihuille pyörimään tai tulevat esimerkiksi kotieläinten suojiin ja näin. On selvää, että tällaisissa tapauksissa näiden yksilöiden poistamisen pitäisi olla mahdollisimman nopeaa ja ne luvat pitäisi saada mahdollisimman nopeasti, jotta tällaisia tilanteita ei syntyisi. Näen, että tässä on edelleen paljon kehittämisen varaa.

Sitten me tarvitaan tietysti myös muunlaisia toimia, joilla me pystyttäisiin paremmin turvaamaan sitä ihmisten ja suurpetojen yhteiseloja, esimerkiksi suojaamalla kotieläimiä. Tietysti petoaidat ovat yksi ratkaisu, mutta nyt on tullut ilmi, että lamassuojien ympärillä olleet petoaidat eivät ole silti aina toimineet sillä tavalla kuin pitäisi. Siinä varmaan täytyy vielä miettiä, miten niitä voidaan parantaa ja kehittää.

Ihmisten pelkoja liittyen suurpetoihin ei pidä vähätellä, mutta ei niitä myöskään pidä lietsoa. Viranomaisilla on toimivaltuudet puuttua ihmisille tai kotieläimille vaaraa aiheuttaviin eläimiin, ja pelkojen lievennämiseksi voidaan myös käyttää muitakin keinoja kuin vaaraa aiheuttavien eläinyksilöiden poistoa tai aloitteessa esitettyä kannanhoidollista met-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

sästystä. Tärkeää myös on, että nämä suurpetojen vahinkojen korvaukset ovat oikealla tasolla, ja jos tällaisia vahinkoja tapahtuu, niin silloin myös ne korvaukset, mitä niistä saa, todellakin kattavat ne kulut.

Meillä on esimerkiksi Luonnonvarakeskuksella ollut pitkään tällainen SusiLIFE-hanke, joka on tuottanut paljon arvokasta tietoa siitä, miten suden ja ihmisen hyvää yhteiseloa voidaan edistää. Pidän tämän tyyppisiä hankkeita todellakin tärkeinä ja arvokkaina, ja on hyvä, että tällaisia on. Ja se, miten me pystyttäisiin entistä enemmän yhdessä löytämään niitä toimivia keinoja, on todellakin tärkeää.

Tietysti sitten jos mietitään suurpetojen kantoja, niin kun niitä tarkastellaan, on hyvä aina huomioida myös ne suurpetojen tuomat hyödyt ja dynaamiset vaikutukset. Täällä joskus aiemmin keskustelussa joku totesi vähän siihen malliin, että suurpedot eivät kuuluisi Suomen luontoon ja jos niitä haluaa nähdä, niin niitä voi mennä sitten eläintarhaan katselamaan. Kyllä minä näen hyvin vahvasti, että suurpedot kuuluvat Suomen luontoon ja myös se dynamiikka, mitä suurpedot koko ekosysteemiin tuovat, on todella tärkeää. Esimerkiksi hyvinvoiva ilveskanta metsästää kauriita, jotka todella ovat dramaattisesti runsastuneet ja aiheuttavat sitten taas lukuisia haittoja liikenneonnettomuuksista punkkien lisääntymiseen. Ja jos mietitään vaikka ilveksiä, jotka nyt ovat myös olleet paljon keskustelussa, niin ilveskannan dramaattinen lasku tarkoittaisi kauriskantojen vahvistumista, mikä puolestaan voisi lisätä myös susien hakeutumista läntisen Suomen alueelle taas entistä enemmän. Sen takia tietysti on oleellista, että kun puhutaan suurpedoista, niin ymmärretään myös ne vaikutukset, mitä niillä siinä koko ekosysteemissä on.

Tänään aikaisemmin keskustelussa tulivat esiin myös valkoposkikihani ja merimetso ja tarve siirtää ne metsästyslain piiriin. Tämä taitaa olla hallitusohjelmaankin kirjattu. [Puhemies koputtaa] Tämähän oli myös se, mitä ympäristöministeriö viime kaudella ajoi, ja toivon todella, että nyt sitten maa- ja metsätalousministeriössä tämä muutos tehdään. Tämä on ollut semmoinen asia, mitä myös vihreät ympäristöministerit ovat kannattaneet.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Norrback, varsågod.

20.13 Anders Norrback r: Tack, ärade talman! Haluan ensin kiittää lakialoitteen tekijää, edustaja Kalmaria, ja allekirjoittajia. On hyvä, että saadaan laaja yhteisymmärrys tästä suuresta ongelmasta, mikä meillä on meidän maaseudulla tällä hetkellä.

En voi olla kommentoimatta tätä suurpetopolitiikkaa pikkasen toisella tavalla kuin edellinen puhuja. Minun näkemykseni on se, että tietysti täytyy olla se vahva kanta, mutta kun määritellään ja mietitään, miten tämä hallitaan, täytyy myös miettiä, miten se sosiaalisesti ja taloudellisesti ja sosioekonomisesti vaikuttaa eri ihmisiin ja eri alueilla. Tämä on minun mielestäni itsestään selvää.

Vuonna 2016 — olen siis lampuri — meillähän oli susihyökkäys. Kustannukset meidän yritykselle olivat noin 10 000 euroa. Siihen ei ole mukaan laskettu omaa työtä, omaa ylimääräistä työtä, joka vielä jatkuu. Saatiin valtiolta noin suunnilleen 3 000 euroa. Eli susikannan osalta oma yritykseni on panostanut 7 000 euroa. Sitten kyllä lähdän siitä, että yhteiskunta tulee apuun ja auttaa, kun joka päivä ja joka yö ollaan valvomassa kesällä, ja kesä ei enää ole sitä samaa, mitä se oli ennen, kun susi tuli meille. Nyt on niin, että joka toinen päivä meidän aidan ulkopuolella käy susi tai pari. Se ei luo turvallisuudentunnetta, vaan kyllä se on niin, että olemme yrityksessä päättäneet, että jos tulee toinen hyökkäys, niin lopetetaan. Tämä on yksi vaikutus.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

Toinen vaikutus: Meillä on Raippaluodossa ollut tämä yksi susi, joka on uhannut 300 hehtaaria luonnonlaitumia. Luonnon monimuotoisuus on minulle erittäin tärkeä asia, ja sen paras ylläpitäjä varsinkin saaristossa ovat nimenomaan laiduneläimet. Mutta se yhteiseläminen on teoreettinen käsite eikä millään tavalla perustu ihan käytännön toimiin ja siihen, miten käytännössä luonnossa toimitaan. Petoeläin on aina petoeläin.

Eli kannatan tätä aloitetta, mutta haluan myös painottaa, että hallitusohjelmassa, hallitusneuvotteluissa, päätettiin, että tämä asia ratkaistaan. Ja kun yhdessä menemme eteenpäin nyt me, joilla on tämän tyyppinen näkemys, niin kyllä tähän saadaan loppuviimeksi jonkinlainen ratkaisu. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitos. — Ledamot Strand, varsågod.

20.16 Joakim Strand r: Tack, ärade talman! Tässä edustaja Norrback piti erinomaisen puheenvuoron, ja toivon, että mahdollisimman moni kuulisi sen, vaikka nauhalta. Itse olen sitä mieltä, että nykyinen hallitus ei voi vielä olla tyytyväinen pelkästään hyviin kirjauksiin, vaan kyllä tämä vaatii vielä toimenpiteitä, ja uskon ja toivon, että ministeri Essayah vielä laittaa yhden vaihteen silmään.

Jag känner själv att vi inte ännu kan vara nöjda trots goda skrivningar i regeringsprogrammet, utan vi måste också få till stånd mera verkkningsfulla beslut och åtgärder när det gäller rovdjurspolitiken, i synnerhet vargen, som vi i dag behandlar. Man kan inte vara nöjd då man har situationer på olika håll i Finland, där barn tvingas åka taxi till skolan på grund av vargen.

Mielestäni on jonkin sortin, aika isokin, epäonnistuminen, jos ja kun eri puolilla Suomea jopa takseilla mennään kouluun, koska susia liikkuu. Lain mukaan koirat tulee olla kytkettyinä taajamissa, mutta sudet saavat ilmeisesti liikkua vapaasti. En sitä itse pysty ymmärtämään, ja haluan myös omalta osaltani kiittää keskustaa tästä kirittämisestä. Tämä on yhteinen asia, ja se tulee hoitaa kuntoon.

Ehkä lopetan tähän, koska Norrback sai jo sanottua kaiken olennaisen. — Tack.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tack, kiitos. — Edustaja Lahdenperä, olkaa hyvä.

20.17 Milla Lahdenperä kok: Arvoisa puhemies! Hyvää keskustelua tänään kautta linjan. Ainoastaan pieni palaute edustaja Siposelle, jolle vastaisin, että jos ratkaisut tässä susikiintiöasiassa olisivat niin yksinkertaisia, niin miksi he eivät keskustapuoluelaisen ministerin aikana neljän vuoden sisällä tätä sitten hoitaneet, ja nyt odotetaan, että me olisimme tämän puolesta vuodessa ratkaisseet. Sitten kun hän kysyi, mitä ministeri Essayah on EU:ssa tehnyt, niin totta kai ministeri on osaltaan Suomen puolesta kertonut tämän susikannan kasvamisesta ja pyrkinyt vaikuttamaan siihen ja puhunut tästä suden suojelun muuttamisesta tiukasti suojellusta tähän suojeltuun asemaan, jolloin myös tämä kannanhoidollinen metsästys saataisiin mahdolliseksi. Totta kai itsekin haluan ja teen sen vuoksi töitä yhdessä Jukkolan kanssa, joka täällä kanssani tätä edelleen puolustaa, että saadaan tämä asia mahdollisimman nopeasti eteenpäin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jukkola, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

20.18 Janne Jukkola kok: Kiitos, arvoisa puhemies! Itsekin vastaan edustaja Siposelle tuohon, kun hän kysyi, mitä meidän maatalousministeri siellä EU:ssa on sitten tehnyt. Suomi on hakenut laajaa tukea EU:n maatalousministereiltä tämän suden suojelustatuksen lieventämiseksi, ja tähän on hyvin olennainen kohta, mihin korkein hallinto-oikeuskin on sitten vedonnut. Tuohon jos me saadaan yhteinen ratkaisu, niin se auttaa tässä.

Sitten edustaja Mikkonen nosti tuon Länsi-Suomen esille. Tulen itse sieltä Lohtajalta, missä sudet ovat hyvinkin iso ongelma. Ainakin viime kesänä meillä oli tällainen vahinkosusitapaus — vähän vastaavanlainen kuin Norrback kertoi — ja se teki aika paljon vahinkoa siellä lammastilalla. Me saatiin siihen kyllä lupa haettua, ja osallistuin itsekin siihen metsästysprosessiin, ja se päättyi sillä lailla, että me kaato onnistuttiin siinä tekemään. Mutta mielestäni tämä kuvastaa sitä, että kun meillä alkaa täälläkin salissa olemaan tosi monella jo tällaisia omakohtaisia kokemuksia hyvin läheltä, niin kyllähän tämä ongelma on aivan käsinkosketeltava. Tuskin täällä 5, 10 tai 15 vuotta sitten oli montaa, joka oli edes nähnyt tai osallistunut vastaaviin prosesseihin.

Mutta yksi huoli, mitä se sitten aiheuttaa: Seurasin siinä samalla tämän prosessin aikana sen lampuriperheen arkea, ja olihan se hyvin raskasta. Siellä on henkisesti hyvin kuormittavaa ja ollaan myös maalituksen kohteena. Siinä tulee vähän syytöksiä, että mitä te päättätte lampaita sinne metsään, jos siellä kerran on susia. He eivät halunneet olla millään lailla julkisuudessa siinä, ja se kyllä saatiin aika hienosti sen puolesta hoidettua.

Tämä vaikuttaa lasten koulumatkoihin mutta myös sitten elinkeinonharjoittajien henkiseen kestävyyteen. Sen takia täällä nyt pitää kyllä tehdä lujasti töitä sen eteen, että tähän ratkaisut löytyvät.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ja edustaja Mikkonen, Krista, olkaa hyvä.

20.21 Krista Mikkonen vihr: Kiitos, arvoisa puhemies! Todellakin tämä tilannehan on muuttunut valtavasti juuri näin, että ennen ne sudet olivat käytännössä pelkästään siellä Itä-Suomessa ja nyt ne ovat siirtyneet sinne Länsi-Suomeen, varsin vahva kanta. Ja tietysti siellä tiheämmin asutuilla alueilla ja myös näillä alueilla, missä on paljon näitä lampaita ja lampaiden laitumia, todella niitä tuhoja on nyt tullut paljon enemmän. Ja sen takia itse ajattelen, että meidän täytyy myös tehdä työtä sen eteen, miten niitä voidaan välttää, koska sehan on myös tavallaan nyt uusi tilanne siellä Länsi-Suomessa. Itä-Suomessakin näitä vahinkoja on ollut, mutta siellä on myös tietysti vähemmän näitä tilojakin, niin että siinä mielessä se ei ole ollut niin konkreettista.

Ja on juuri niin kuin tuossa puheenvuorossani totesin, kyllähän myös näiden korvausten pitää olla kohdillaan. Tämä edustaja Norrbackin esimerkki tässä kertoo, että näin ei todellakaan ole, ja sitten toisaalta petoaitojen ja muiden täytyy olla kunnossa. Ymmärrän hyvin tämän huolen. Ja susi vielä on sentyyppinen peto, että se ei myöskään tapa vain syödäkseen vaan tappaa myös, kun se poikasille opettaa sitä. Meillähan oli Itä-Suomessa tällainen hyvin valitettava tapaus, jossa susi pääsi petoaidasta huolimatta lammassaitaukseen sisään ja tappoi sitten kaikki lampaat opettaessaan poikasilleen, miten tapetaan, ja ei edes tavallaan käyttänyt niitä niinkään ravinnokseen. Ja sen takia nämä erilaiset keinot yhteiselämän mahdollistamiseksi ovat tärkeitä ja se, että niitä kehitetään, koska siitähän huolimatta, vaikka se kanta olisi pienempi ja sitä metsästettäisiin, tällaisia tapauksia sitten voisi tulla, ja sen takia näitä tarvitaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2024 vp

Mutta ehkä haluan tässä yhden nostaa, kun edustaja Norrback otti tämän luonnonlaitu-
mien tärkeyden ja perinneympäristöjen tärkeyden luonnon monimuotoisuuden näkökul-
masta. Niiden osaltahan oikeastaan se iso huoli tällä hetkellä on se, että näiden korvausten,
mitä näistä luonnonlaidunsopimuksista saa, tulkintaa on nyt muutettu ilman, että se perus-
tuu minkäänlaiseen lainsäädäntö- tai asetusmuutokseen, mitä EU:sta olisi tullut. Tämä on
iso kysymys, miten tämä luonnonlaiduntaminen sitten jatkossa ylipäättänsä on enää kannat-
tavaa, kun nyt yhtäkkiä Ruokavirasto on ruvennut muuttamaan näitä tulkintojaan, ja sitä
kautta monet luonnonlaidunnusta harjoittavat tilat ovat menettämässä nyt valtavasti korva-
uksia. Ja tämä asia, joka nyt ei ihan suoraan liity tähän mutta tuli tässä puheessa esiin, on
yksi semmoinen konkreettinen teko, josta toivon, että hallitus todellakin nyt tekee kaikkensa,
että tällainen puskista tullut mielivaltainen tulkintamuutos saadaan torpattua ja saa-
daan varmistettua, että luonnonlaiduntaminen ylipäättänsä on taloudellisesti järkevää, kos-
ka se on luonnon monimuotoisuuden kannalta niin äärimmäisen tärkeää.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.